

Van Afval naar Grondstof

Van Idee naar Aanpak

Van Betalen naar Belonen

1. Samenvatting

Er is een gedeeld besef dat we toe moeten naar een andere manier van afvalbeheer. In 2030 leven we in een afvalloze en duurzame samenleving. Afval bestaat niet, we zamelen alleen nog maar waardevolle grondstoffen in. Om deze ambitie te realiseren is betrokkenheid, een meewerkende houding en gewenst gedrag van burgers bepalend voor het slagen.

Hiertoe stellen wij voor om te komen tot een “verbeterde bronscheiding” en dit mogelijk te maken door per 1 januari 2016 te komen tot de volgende gemeentelijke kaders:

- De bestaande inzamelstructuren rond papier, textiel, glas, afgedankte elektrische en elektronische apparatuur en grof huishoudelijke afval voorlopig in stand te laten;
- De inzameling van Kunststof verpakkingsmateriaal, hierna te noemen KVM te continueren, waarbij in 2015 z.s.m. met KVM, ook drankkartons en blik ingezameld worden in de huidige hero plastic zakken. Deze zakken worden gratis ter beschikking gesteld.
- Per 1-1-2016 in zowel de gemeente Dinkelland als Tubbergen invoeren van containermanagement in combinatie met een gedifferentieerd tarief, hierna te noemen DIFTAR, met een vast recht (basisheffing) per aansluiting en een bijdrage per lediging voor het aanleveren van restafval;
- per 1-1-2016 het nultarief te hanteren voor de GFT-container onder gelijktijdige aanpassing van het vastrecht, de inzamelfrequentie vaststellen op 1 x per 2 weken;
- per 1-1-2016 de inzamelfrequentie van restafval vooralsnog vast te stellen op 1 x per 2 weken;
- De verbeterde bronscheiding aan de hand van de te houden sorteeroproeven jaarlijks te evalueren om te bezien of de gestelde doelen worden gehaald;
- de onttrekking van middelen uit de Reserve Afval ten behoeve van de dekking van eenmalige kosten in verband met de invoering van het nieuwe afvalbeleid in 2016/2017.

2. Inleiding

Om te komen tot een duurzaam afvalbeheer is door de raden van de gemeenten Dinkelland en Tubbergen in januari 2014 “Afval is Grondstof” vastgesteld. De reden tot vaststelling van dit visiedocument is dat de afgelopen jaren de consumptie nog verder is toegenomen en er nog steeds teveel herbruikbaar materiaal verdwijnt in de restafvalcontainer. Tegen de achtergrond van het besef dat het gebruik van grondstoffen eindig is, zal anders omgegaan moeten worden met afvalverwijdering en verwerking. Om inhoud te geven aan een duurzaam afvalbeheer zal een trendbreuk tot stand gebracht moeten worden.

In het Coalitieprogramma 2014-2018 van de gemeente Dinkelland en het Coalitieakkoord 2014-2018 van de gemeente Tubbergen wordt het belang van een zorgvuldige afvalscheiding onderschreven. Doelstellingen uit de coalitieprogramma's zijn vertaald in de DIN van het Programma Krachtige Kernen, Team Mobiliteit & Bestendigheid (het thema “Stromen”). Zowel in de DIN van Dinkelland als Tubbergen zijn doelen gesteld ten aanzien van de reductie van de hoeveelheid restafval en is de inspanning “Afvalbeleidsplan” vermeld, waarin voorstellen daartoe worden gedaan:

<u>DIN</u> :	Programma	KRACHTIGE KERNEN
	Team	MOBILITEIT & BESTENDIGHEID
	Thema	“STROMEN”
	Indicator	Prestatie afspraak: In de periode tot 2030 is de hoeveelheid restafval per inwoner per jaar gedaald tot maximaal 50 kg.
	Bundeling van inspanningen	3 initiatieven t.b.v. reductie hoeveelheid restafval
	Inspanning	“Afvalbeleidsplan Noaberkracht”

In het afvalbeleidsplan “Van Afval naar Grondstof, Van Idee naar Aanpak, Van Betalen naar Belonen” wordt invulling gegeven om de hoeveelheid restafval per inwoner per jaar fors terug te dringen. Er

worden voorstellen gedaan voor de verbeterde bronscheiding van afval. Deze voorstellen geven uitvoering aan de ambities zoals de raden van Dinkelland en Tubbergen deze hebben uitgesproken in de vastgestelde visie "Afval is Grondstof".

3. Afweging

3.1 Sorteeralyses Dinkelland Tubbergen

Uit de in 2014 gehouden sorteeroproeven blijkt, dat in het restafval nog 71 % herbruikbare- of waardevolle grondstoffen aanwezig zijn. De grootste herbruikbare fracties uit het restafval worden gevormd door: Papier: ca. 3,5% (15 kg), GFT: ca. 41 % (91 kg), Textiel ca. 5 % (11,5 kg) en KVM: ca. 8% (18 kg). In de bijlagen 1 en 2 zijn de verslagen van de sorteeralyses 2014 van Dinkelland en Tubbergen opgenomen.

3.2 Ambitie afvalscheiding: trendbreuk en drastische reductie van het restafval

In het streven naar een duurzaam afvalbeheer/grondstoffenbeheer past een stevige ambitie. In het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP2) is de doelstelling voor nuttige toepassing verhoogd naar 60% in het jaar 2015. Een belangrijke bijdrage hiervoor moet komen uit de recycling van oud papier, GFT-afval, grof huishoudelijk afval en KVM.

Op basis van verschillende inzamelproeven in den lande en de door de raden vastgestelde afvalvisie is de doelstelling geformuleerd om de huidige gemiddelde hoeveelheid restafval van 221 kg per inwoner per jaar, (Dinkelland 253 en Tubbergen 189 kg. per inwoner per jaar) te verminderen tot 50 kg in het jaar 2030. De resultaten van de gemeenten die al zijn overgegaan tot "verbeterde bronscheiding" geven aan dat deze ambitie realistisch is. Om genoemde ambitie te verwezenlijken zijn serieuze maatregelen nodig en is een andere benadering van de inzamelstructuur vereist.

Voor het jaar 2020 is een tussendoelstelling geformuleerd van 100 kg restafval per inwoner per jaar (een vermindering van 50 % t.o.v. hoeveelheid restafval in 2014).

Met het vaststellen van deze ambitie is het minder wenselijk (en ook niet logisch) om een inzamelstructuur in stand te houden, waarbij een hoog serviceniveau wordt verleend op de inzameling van het restafval.

3.3 Nieuwe methodiek: het "verbeterde bronscheiding"

De basisprincipes van het systeem van verbeterde bronscheiding zijn:

- het zoveel mogelijk scheiden van de hoofdstromen van waardevolle grondstoffen;
- een hoog serviceniveau op de inzamelstructuur voor waardevolle grondstoffen (hoogfrequente huis-aan-huis inzameling van bijv. KVM, drankkartons, blik en GFT);
- een lager serviceniveau voor het overblijvende restafval;
- het invoeren van een beloningssysteem voor het gewenste scheidingsgedrag.

In de methodiek van het verbeterde bronscheiding wordt de actieve burger beloond voor goed scheidingsgedrag, want doordat hij/zij minder vaak de restafvalcontainer hoeft aan te bieden, kan er op de variabele kosten worden bespaard.

3.4 Nieuw inzamelmodel voor Dinkelland en Tubbergen

Op basis van bovengenoemde basisprincipes is voor de gemeenten Dinkelland en Tubbergen het nieuwe inzamelmodel uitgewerkt. Met de beoogde wijziging van de inzamelstructuur wordt maximaal ingezet op enerzijds een hoog serviceniveau op de inzameling van waardevolle grondstoffen en anderzijds een verlaagd serviceniveau op de inzameling van het restafval.

De invoeringsdatum van het nieuwe inzamelmodel is 1 januari 2016. Het invoeren van een dergelijke systeemwijziging in de loop van een kalenderjaar wordt sterk afgeraden vanwege enerzijds extra administratieve lasten en anderzijds vanwege de juridische belemmering om de bestaande systemen van afvalstoffenheffing voor het jaar 2015 tussentijds te verhogen.

Dit nieuwe inzamelmodel houdt het volgende in:

- De bestaande inzamelstructuren rond papier, textiel, glas, afgedankte elektrische en elektronische apparatuur en grof huishoudelijk afval voorlopig in stand te laten;
- De inzameling van KVM te continueren, waarbij in 2015 z.s.m. met KVM, ook drankkartons en blik ingezameld worden in de huidige hero plastic zakken. Deze zakken worden gratis ter beschikking gesteld.
- Per 1-1-2016 in zowel de gemeente Dinkelland als Tubbergen invoeren van containermanagement in combinatie met een gedifferentieerd tarief, hierna te noemen DIFTAR, met een vast recht (basisheffing) per aansluiting en een bijdrage per lediging voor het aanleveren van restafval;
- per 1-1-2016 het nultarief te hanteren voor de GFT-container onder gelijktijdige aanpassing van het vastrecht, de inzamelfrequentie vaststellen op 1 x per 2 weken;
- per 1-1-2016 de inzamelfrequentie van restafval vooralsnog vast te stellen op 1 x per 2 weken;

In onderstaande paragraaf 3.5 zijn de maatregelen beschreven. In paragraaf 3.6 worden de mogelijke maatregelen voor de overige componenten uit het huishoudelijk afval (grondstoffen) besproken.

3.5 Uitwerking

A. Het intensiveren /stimuleren van de gescheiden inzameling van het GFT

Uit de sorteerbeproeven 2014 blijkt, dat het restafval in de gemeenten Dinkelland en Tubbergen op dit moment gemiddeld nog 41 % GFT bevat. Dit geldt ook voor de restafvalcontainers, die in het buitengebied worden aangeboden. Dit is een ongewenste ontwikkeling. Door zowel de vergisting (biogas), verbranding (bio-energie) als compostering (grondverbeteraar) van het GFT wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de duurzame verwerking van dit afval en vermindering van de CO₂ uitstoot.

De ambitie is om deze hoeveelheid GFT in het restafval waar mogelijk tot nul te reduceren in het jaar 2020. Daarnaast zal het scheiden van GFT uit het restafval leiden tot een CO₂-reductie van 61 kilogram per ton GFT (met name door de hogere calorische restwaarde van het restafval; nat GFT heeft een negatieve invloed op de verbranding). Aan de hand van steekproeven zal worden gecontroleerd of er geen verontreiniging van het GFT door restafval plaatsvindt.

Goed scheiden zal leiden tot minder aanbiedingen restafval. Uit de resultaten van bijvoorbeeld een gemeente als Twenterand blijkt, dat over het jaar 2013 het gemiddelde aantal restafvalaanbiedingen is gedaald van 11 naar 7 in 2014.

Om bovengenoemde ambitie (reductie GFT in het restafval tot 0 kg per aansluiting per jaar) te verwezenlijken wordt voorgesteld het nultarief te introduceren voor het aanbieden van het GFT. Tevens wordt voorgesteld om de inzamelfrequentie voor het GFT te handhaven op 1 keer per twee weken. Door de invoering van dit nultarief zal het aandeel GFT in het restafval aanzienlijk lager zijn.

De invoering van het nultarief heeft in vergelijkbare gemeenten geleid tot een stijging van het gemiddeld aantal aanbiedingen GFT in de bebouwde kommen van 3,4 naar 10. Het aantal aanbiedingen in het buitengebied bedroeg 9. Ook is uit ervaringscijfers van o.a. Twenterand gebleken dat invoering van het nul tarief niet leidt tot vervuiling van de GFT-fractie met andere afvalstoffen.

De invoer van het nultarief zal zorgvuldig gecommuniceerd moeten worden. De aanpak voor de inwoners in de kernen bestaat in ieder geval uit:

- Inwoners van de kern kunnen met behulp van een antwoordkaart aangeven of zij gebruik willen maken van de mogelijkheid om de huidige GFT container (vaak een 140 ltr) om te wisselen voor een 240 ltr container. Het betreft hier een eenmalige omruilactie. Daarna kan een container alleen tegen betaling worden omgeruild.

B. GFT-inzameling bij hoogbouwlocaties

In het verleden is bewust gekozen om niet te kiezen voor de gescheiden inzameling van het GFT bij de gestapelde bouw en hoogbouw. De redenen hiervoor waren:

- aanbieding van een zeer geringe hoeveelheid GFT;
- een hoge mate van verontreiniging van het GFT met restafval.

De samenstelling van het GFT bij deze hoogbouwwoningen is voornamelijk keukenafval en deze vrijkomende hoeveelheid is zeer gering te noemen; een gescheiden inzameling zal amper bij dragen aan te behalen milieuwinst.

Mede gelet op het relatief geringe (3 %, 563 huishoudens) aantal hoogbouwoningen in onze gemeenten in relatie tot de hoge inzamelingskosten is het ondoelmatig en dus niet voor de hand liggend om over te gaan tot herinvoering van deze gescheiden inzameling. Voor percelen die zijn aangewezen op verzamelcontainers geldt het gebruikelijke vastrecht per aansluiting gehanteerd. Voor het gebruik van de verzamelcontainers wordt voor beide gemeenten het telefoonkaartsysteem gehanteerd..

C. Inzamelfrequentie restafval

Een verhoogd serviceniveau op de inzameling van waardevolle grondstoffen zal gepaard dienen te gaan met een verlaagd serviceniveau op de inzameling van het restafval.

Uit de cijfers over het jaar 2011 blijkt, dat het gemiddelde aantal ledigingen per aansluiting voor restafval (240 liter) 11,23 bedraagt. De gemiddelde aanbieding per huishouden bedraagt derhalve ca. 1 keer per maand. Voorgesteld wordt om de inzamelfrequentie van het restafval vooralsnog te handhaven op 1 x per 2 weken met een verhoging van de kosten per lediging.

Aan de hand van tussentijdse evaluaties wellicht overgaan tot het invoeren van een lagere inzamelfrequentie. Het invoeren van een lagere inzamelfrequentie zal enerzijds een prikkel zijn tot verdergaande scheiding van de afvalstoffen, terwijl anderzijds – gelet op het werkelijke aantal ledigingen – in het algemeen geen capaciteitsproblemen worden verwacht bij de huishoudens. Inwoners die vanwege een medische indicatie meer restafval hebben, kunnen problemen ervaren, waarvoor naar een passende oplossing (maatwerk) gezocht wordt. In de meeste gevallen is dat een extra container voor restafval. Uiteraard kan men ook terecht bij het afvalbrengpunt.

D. Kunststof verpakkingen.

Vanaf 2010 wordt het plastic (KVM) tweewekelijks huis-aan-huis ingezameld met zakken. De inzamelrespons is in 2014 in Dinkelland 22 kg/inw en in Tubbergen 28 kg/inw. Ondanks de hoge inzamelfrequentie, blijft er nog het nodige plastic in het restafval achter. Op basis van de sorteeropproeven blijft in Dinkelland en Tubbergen nog 8 % van het plastic in het restafval achter. De inzamelrespons voor plastic zal al stijgen als de grijze container minder frequent wordt geleegd omdat men anders eenvoudigweg te weinig ruimte in de grijze container heeft. In verband met nieuwe scheidingsmethoden bij de afvalverwerkers wordt er in 2015 in navolging van andere Twentse gemeenten voor gekozen om naast het KVM ook drankkartons en blik in te gaan zamelen in de plastic recycle zakken.

3.6 Overige herbruikbare deelfracties

Op dit moment worden er nog meerdere herbruikbare deelfracties in de grijze container als restafval afgevoerd. Aan de hand van de verbeterde bronscheiding wordt verwacht dat nagenoeg de meeste herbruikbare deelfracties nog uit de grijze container kunnen worden gehaald. Het op te stellen communicatieplan zal er toe bijdragen dat het bewustwordingsproces bij de inwoners zal leiden tot een hoger scheidingspercentage.

3.6.1 Oud papier

In onze gemeenten zijn sinds jaar en dag verenigingen bezig met de inzameling van het oud papier. Het betreft hier in totaal ca. 24 instellingen, die in het jaar 2013 een hoeveelheid oud papier hebben ingezameld van 3672 ton.

Uit de sorteeranalyse 2014 blijkt, dat het restafval nog 7% herbruikbaar papier bevat, overeenkomend met 15 kg per inwoner. Uit de inzamelresultaten over 2013 blijkt dat 93% van de totale hoeveelheid oud papier gescheiden wordt ingezameld (78 kg per inwoner). De inzameling door de verschillende instellingen is een combinatie van haal- en brengsystemen. Wij stellen vooralsnog geen wijziging voor van deze inzamelstructuur. Bij de tussentijdse evaluatie van de verbeterde bronscheiding zal hierbij opnieuw stil worden gestaan.

3.6.2 Glas

Uit de sorteeranalyse blijkt, dat er in het Dinkellandse en Tubbergse restafval nog gemiddeld 3 % glas aanwezig is, overeenkomend met 7 kg per inwoner. Het inzamelresultaat in Dinkelland en Tubbergen (23 kg. per inwoner in 2011) ligt iets boven het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten.

In de gemeente Dinkelland zijn op 10 locaties glasbakken aanwezig en in Tubbergen op 9 locaties. De dekkingsgraad voldoet aan de landelijke richtlijnen hiervoor. Wij stellen vooralsnog geen wijziging voor

van deze inzamelstructuur. Bij de tussentijdse evaluatie van de verbeterde bronscheiding zal hierbij opnieuw stil worden gestaan.

3.6.3 Textiel

In mei 2014 is zowel in Dinkelland als in Tubbergen begonnen met de inzameling van textiel door Kringloopbedrijf De Beurs. Uit de eerste resultaten blijkt dat nu al een hoeveelheid van ruim 5 kg textiel per inwoner gescheiden ingezameld. Hiermee scoren we bovengemiddeld. Een hoeveelheid van 5% van het restafval is textiel. Naast het brengsysteem (textielbakken van De Beurs in samenwerking met Twente Milieu) wordt door verschillende instanties het textiel huis-aan-huis ingezameld. Dit inzamelsysteem wordt gehandhaafd en er zal samen met de inzamelinstanties gekeken worden naar verbetermogelijkheden. De Beurs zet voor het sorteren van de ingezamelde textiel mensen in met een afstand tot de arbeidsmarkt. De inzamelstructuur voor textiel lijkt in onze gemeenten voldoende. Wij stellen vooralsnog geen wijziging voor van deze inzamelstructuur. Bij de tussentijdse evaluatie van de verbeterde bronscheiding zal hierbij opnieuw stil worden gestaan.

Naast de afspraken met De Beurs komen er jaarlijks meerdere aanvragen binnen voor het huis-aan-huis inzamelen van textiel. Gebleken is dat initiatieven door organisaties die een lokale binding hebben een grotere respons hebben. Om deze reden wordt er voor gekozen om slechts aan een drietal organisaties vergunning te verlenen voor het inzamelen van textiel. De organisaties die, gelet op de plaatselijke binding, voor een dergelijke vergunning in aanmerking komen zijn de Stichting Paardrijden voor Gehandicapten, Sam's textielactie die verbonden is aan de kerken en Dorcas. Deze organisaties zullen als zodanig in de uitvoeringsregels gebaseerd op de afvalstoffenverordening door het college van burgemeester en wethouders worden aangewezen.

3.6.4 KCA (klein chemisch afval)

De ingezamelde hoeveelheid KCA is in 2014 licht gedaald tot 1,07 kg per inwoner. KCA kan periodiek gratis ingeleverd worden op de inzamellocaties in de verschillende kernen. De dekkingsgraad voldoet aan de landelijke richtlijnen hiervoor. Wij stellen vooralsnog geen wijziging voor van deze inzamelstructuur. Bij de tussentijdse evaluatie van de verbeterde bronscheiding zal hierbij opnieuw stil worden gestaan.

3.6.5 Grof Tuinafval

Het grof tuinafval kan tegen de geldende poorttarieven worden gebracht naar het afvalbrengpunt. Per inwoner wordt 91 kg grof tuinafval ingeleverd. Wij stellen in deze vooralsnog geen wijziging voor. Bij de tussentijdse evaluatie van de verbeterde bronscheiding zal hierbij opnieuw stil worden gestaan.

3.6.6 Grof huishoudelijk afval

Grof huishoudelijk afval kan gebracht worden naar het afvalbrengpunt. Afhankelijk van de mate van scheiding wordt een poorttarief in rekening gebracht. Voor ongescheiden grof huishoudelijk restafval wordt het hoogste poorttarief berekend. Wij stellen in deze vooralsnog geen wijziging voor. Bij de tussentijdse evaluatie van de verbeterde bronscheiding zal hierbij opnieuw stil worden gestaan.

3.7 Samenvattend overzicht van de voorgestelde maatregelen

In 2015 zal voor de voorgestelde inzamelmethode vanaf 1 januari 2016 een nieuw aanbestedingstraject gestart worden.

Deelstroom	Maatregel	Fasering
1. GFT	- invoering nultarief inzameling 1 x per 2 weken	1 januari 2016
2. Restafval	- inzamelfrequentie vooralsnog 1 x per 2 weken	1 januari 2016
3. KVM	Invoering huis-aan-huis inzameling van KVM, drank- kartons en blik 1x per 2 weken	1 juli 2015

3.8 Communicatie/draagvlak burgers.

Voor het welslagen van dit nieuwe inzamelmodel is zowel een goede communicatie als het creëren van draagvlak bij de burgers essentieel. Hiervoor zal een communicatieplan worden opgesteld. Hierbij is ook een belangrijke rol weggelegd voor het onderwijs. Waar mogelijk zal hierbij ook het burgerpanel betrokken worden. In dit communicatieplan staat vermeld op welke wijze, waarover en wanneer gecommuniceerd wordt. Bij het opstellen van dit communicatieplan wordt aansluiting gezocht bij het strategische communicatieplan van de Regio Twente dat is opgesteld in het kader van het project “Naar Afvalloos Twente”.

3.9 Kwijtscheldingsbeleid

Momenteel worden geen wijzigingen voorgesteld in het kwijtscheldingsbeleid.

3.10 Financiële vertaling

Afvalstoffenheffing en DIFTAR

Nadrukkelijk uitgangspunt van de nieuwe methodiek is om een en ander te financieren binnen een in beide gemeenten in te voeren stelsel van DIFTAR. Bij dit systeem wordt een vastrecht voor elke aansluiting ingevoerd en wordt apart betaald voor elke keer dat er restafval wordt aangeboden. In dit kader wordt opgemerkt dat het betalen van het vastrecht van de Afvalstoffenheffing wettelijk verplicht is, ongeacht of er al dan niet gebruik gemaakt wordt van de inzameldienst.

GFT en KVM kunnen met ingang van 2016 ‘gratis’ worden aangeboden aan de inzameldienst. Het is van belang om de huis-aan-huis inzameling van de KVM, drankkartons en blik, zo spoedig mogelijk in te voeren, met ingang van 1 juli 2015 (inzameling met behulp van ‘wecycle zakken’).

Hoewel aan de burgers dus een hoger serviceniveau wordt geboden, wordt een besparing op de kosten van inzameling en verwerking bereikt vanwege een betere bronscheiding. Daarnaast hebben burgers het variabele deel van de kosten voor een deel zelf in de hand, namelijk door de container met restafval minder vaak aan te bieden. In gemeenten waar een dergelijk systeem al is ingevoerd, loopt de frequentie waarmee burgers de grijze container aanbieden daarom terug. Mede door een lagere inzamelrequentie (minder kosten) en een toename van de inkomsten uit grondstoffen (door de betere scheiding) kan een verlaging van het tarief van de Afvalstoffenheffing worden bereikt.

Volledigheidshalve wordt ook nog opgemerkt, dat het op grond van de gemeentelijke Afvalstoffenverordening verboden is om huishoudelijk afval aan te bieden aan een ander dan de aangewezen “de inzameldienst”. Daarnaast is het niet toegestaan om met het aanbieden van huishoudelijk afval ook bedrijfsafval aan te bieden.

Leveringsverplichting restafval Twence

In het kader van het individuele aandeelhouderschap van Twence van de Twentse gemeenten, hebben wij de verplichting om het huishoudelijke restafval en GFT ter verwerking aan te bieden aan Twence. Ten tijde van het aangaan van het aandeelhouderschap zijn er ook afspraken gemaakt over de aan te leveren tonnages huishoudelijk restafval en GFT.

De Twentse gemeenten hebben in samenwerking met Twence, Twente Milieu, Saxion en UT Twente onderzoek gedaan naar de prestaties op het gebied van afvalscheiding en grondstoffenhergebruik. Doelstelling van de Twentse gemeenten bij het onderzoek was een verbeterde grondstofrecycling uit huishoudelijk afval. Hiermee willen de gemeenten inhoud geven aan de nieuwe taakstelling met betrekking tot het percentage hergebruik uit huishoudelijk afval die vanuit de rijksoverheid aan gemeenten is opgedragen voor 2015. De gezamenlijke Twentse bestuurders hebben zelfs over een verdergaande ambitie gesproken, namelijk die van een afvalloos Twente.

Bij de presentatie van dit onderzoek tijdens het symposium ‘Naar een afvalloos Twente’ op 4 april 2013, is ook gesproken over de gevolgen van de verdergaande afvalscheiding voor Twence. Een verdere afvalscheiding zal namelijk betekenen dat aanmerkelijk minder huishoudelijk restafval aan Twence wordt geleverd. Met tevredenheid stellen wij vast dat Twence zich daarbij positief opstelt en heeft uitgesproken het project “Naar een afvalloos Twente” volledig te onderschrijven. Tijdens het symposium is dit op vragen van aanwezige raadsleden nogmaals bevestigd door een vertegenwoordiger van Twence.

Financiële effecten voor het tarief

Huidige tarieven

In tabel 1 is een overzicht weergegeven van de tarieven afvalstoffenheffing in 2014 en 2015 voor de gemeenten Dinkelland en Tubbergen.

Tarieven afvalstoffenheffing gemeente Dinkelland	2014 *	2015
Eenpersoonshuishouden	€ 175,60	€ 169,20
Meerpersoonshuishouden	€ 235,60	€ 229,20

Tarieven afvalstoffenheffing gemeente Tubbergen	2014 *	2015
Vastrecht	€ 118,00	€ 119,00
Variabel tarief	€ 52,34	€ 52,34
Totaal	€ 170,34	€ 171,34

Toekomstige tarieven

Wat zijn de (financiële) kosten en baten van 'verbeterde bronscheiding' voor de burger?

De burger kan straks het GFT tegen het nultarief aanbieden en betaalt per aanbieding voor het restafval. Om de kosten van de inzameling en verwerking van het GFT te dekken, wordt het vastrecht gehandhaafd dan wel ingevoerd. De kostenverhoging voor de lediging van de restafval container moet worden opgevangen door afval beter te scheiden waardoor minder restafval wordt aangeboden en daarmee lagere verwijderingskosten (inzameling en verbranding) van het restafval.

Uit de werkelijke cijfers over 2014 van andere gemeenten blijkt dat met de voorgestelde maatregelen al rond de 30% minder restafval wordt aangeboden en het aantal ledigingen daalt. Zo is in Twenterand het gemiddeld aantal aanbiedingen restafval gedaald van 11 (2013) naar 7 (2014).

Uitgaande van 4 aanbiedingen restafval minder per jaar en het nultarief voor GFT is ter indicatie voor de Dinkellandse en Tubbergse situatie een vergelijking gemaakt (tabel 2) tussen de gemiddelde totale afvalkosten in 2016 en in 2017 (na invoering van verbeterde bronscheiding).

Deze vergelijking is gemaakt op basis van de gemiddelde kosten 2016 en 2017 (na invoering) waarbij 2015 als uitgangspunt is genomen. Bij ongewijzigd aanbodgedrag van huishoudelijk afval betaald de burger meer dan nu het geval is.

KORTOM: Bewust omgaan met afval levert geld op.

Dinkelland

Opbouw kosten afval	Prognose 2016	Bedrag 240 liter	Bedrag 140 liter	Prognose 2017	Bedrag 240 liter	Bedrag 140 liter
Vastrecht		€ 128,00	€ 128,00		€ 128,00	€ 128,00
Gem. variabel resttarief	11 aanbiedingen x € 9,20	€ 101,20	€ 61,60	7 aanbiedingen x € 9,20	€ 64,40	€ 39,20
Gem. gft-tarief	GFT nultarief	gratis	gratis	GFT nultarief	gratis	gratis
Totaal		€ 229,20	€ 189,60		€ 192,40	€ 167,20

Tubbergen

Opbouw kosten afval	Prognose 2016	Bedrag 240 liter	Bedrag 140 liter	Prognose 2017	Bedrag 240 liter	Bedrag 140 liter
Vastrecht		€ 100,00	€ 100,00		€ 100,00	€ 100,00
Gem. variabel resttarief	11 aanbiedingen x € 9,20	€ 101,20	€ 61,60	7 aanbiedingen x € 9,20	€ 64,40	€ 39,20
Gem. gft-tarief	GFT nultarief	€ 0,00	€ 0,00	GFT nultarief	€ 0,00	€ 0,00
Totaal		€ 201,20	€ 161,60		€ 164,40	€ 139,20

De weergegeven prognoses zijn opgesteld op basis van de gemeentelijke begrotingen 2015. Mocht blijken dat de aanbestedingen rond de afvalinzameling en de invoering van containermanagement voordeliger uitvallen dan zullen er als zodanig voorstellen worden gedaan.

Op basis van de hiervoor weergegeven tabel dient de conclusie getrokken te worden dat er verschillen zijn in het basistarief tussen de gemeente Dinkelland en Tubbergen. Het verschil van € 28,00 per aansluiting in het vastrecht is op de volgende wijze te verklaren.

1. In Tubbergen is al een systeem van DIFTAR met fiches ingevoerd;
2. Door een systeemverandering de kosten voor de aankoop van fiches komen te vervallen hetgeen een verschil betekent van € 5,00;
3. De storkosten GFT-afval per inwoner € 16,00 lager liggen;
4. De wijze van uitvoering rondom de straatreiniging een verschil laat zien van € 5,00 per aansluiting.

Verder zijn er nog een aantal kleine veranderingen die per saldo het resterende verschil van € 2,00 omvatten.

Door het op een goede wijze communiceren over het in te voeren DIFTAR systeem bestaat de verwachting dat ook de inwoners van Dinkelland bewuster omgaan met het scheiden van afval. Door het voeren van een goede communicatie zal het scheiden van afval verbeteren. Daardoor bestaat de verwachting dat het vastrecht naar beneden zal worden bijgesteld.

Door de invoering van de voorgestelde verbeterde bronscheiding met de hiervoor genoemde tarieven wordt voldaan aan de doelstelling zoals die is geformuleerd in de door de raden vastgestelde afvalvisie. Het streven is erop gericht om de hoeveelheid restafval per inwoner per jaar te verminderen naar maximaal 50 kg in 2030, waarbij ook een verlaging van de kosten voor de burgers wordt nagestreefd. Met de invoering van de voorgestelde verbeterde bronscheiding wordt een systeem ingevoerd van betalen naar belonen voor waardevolle grondstoffen.

De tarieven die in dit voorstel genoemd worden voor de afvalstoffenheffing 2016 worden bij de begrotingsbehandeling 2016 (belastingvoorstellen), in het komende najaar 2015 formeel ter vaststelling aan de raad voorgelegd. De kaders voor de tarieven Afvalstoffenheffing 2016 worden door de vaststelling van het bijbehorende raadsbesluit vastgelegd.

Voorgesteld wordt om een nultarief voor GFT inzameling 2016 te hanteren en dit als zodanig te verwerken in het vastrecht.

4. Containermanagement

Om de inzameling van het huishoudelijk afval op een juiste wijze te kunnen monitoren is het van belang om inzicht te krijgen in het aanbieden van huishoudelijke reststoffen van onze inwoners. Uitgangspunt is dat degene die op een zorgvuldige wijze zijn afval weet te scheiden daarvoor beloond wordt. Dat kan alleen als bekend is welke reststromen door welk huishouden worden aangeboden. Daarvoor is het van belang om containermanagement in te voeren.

Met de invoering van containermanagement wordt per huisaansluiting één grijze en één groene container beschikbaar gesteld. Deze containers worden voorzien van een chip. Op deze wijze kan op een adequate en efficiënte wijze de inzameling worden verzorgd, de facturering en het praktische management van de inzamelmiddelen worden geregeld. Daarnaast kunnen we mogelijk misbruik voorkomen.

Bijkomend voordeel is dat we in het kader van het monitoren van het afvalbeleid een beter inzicht krijgen in het aanbiedingsgedrag van onze inwoners.

De gemeente Dinkelland kent op dit moment nog een reinigingsrecht voor kleine ondernemers. Het reinigingsrecht is qua samenstelling en hoeveelheid gelijk te stellen met huishoudelijk afval en wordt geheven voor de kleine ondernemers. Deze ondernemers zijn net als alle andere ondernemers binnen de gemeentegrenzen van beide gemeenten verantwoordelijk voor de afvoer van hun eigen bedrijfsafval. Hiermee wordt tevens voorkomen dat teveel bedrijfsafval wordt vermengd met het huishoudelijk afval. Voorstel is om het reinigingsrecht af te schaffen.

5. Inzet middelen

a. Juridisch

Volgens de Wet milieubeheer heeft de gemeente de zorgplicht voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval. Deze wijziging van de inzamelfrequentie vergt een aanpassing van de gemeentelijke afvalstoffenverordening en het reglement. Nadat het afvalbeleidsplan door de raden is vastgesteld zal deze aanpassing in de laatste actualisatie van de Afvalstoffenverordening en -reglement worden opgenomen.

b. Financiën

Voor de invoering van de verbeterde bronscheiding dienen eenmalig extra kosten gemaakt te worden voor het invoeren van containermanagement in combinatie met DIFTAR, het chippen en omwisselen van containers en het opstellen van het communicatieplan. De kosten daarvoor worden pas inzichtelijk nadat de daarvoor benodigde aanbestedingstrajecten c.q. offerte uitvragen zijn afgerond. Deze kosten zullen eenmalig ten laste worden gebracht van de Reserve Afval.

De structurele kosten voor het containermanagement inclusief de facturering zijn verwerkt in het vastrecht.

c. Risico

Door de invoering van het gratis inzamelen van het GFT met een frequentie van 1 x per 2 weken bestaat de kans dat er met name in de gemeente Tubbergen meer GFT wordt aangeleverd dan waarin nu wordt voorzien. Dat zou kunnen betekenen dat het vastrecht op termijn bijgesteld zou moeten worden.

6. Uitvoering en evaluatie

Op 1 januari 2016 wordt gestart met de verbeterde bronscheiding. Binnen de systematiek van de begrotingscyclus zal verslag gedaan worden van de voortgang van de invoer verbeterde bronscheiding. De verbeterde bronscheiding zal aan de hand van de te houden sorteeroproeven jaarlijks worden geëvalueerd om te bezien of de gestelde doelen worden gehaald. Mocht blijken dat de gestelde doelen niet worden gehaald zullen nieuwe voorstellen worden uitgewerkt die daar wel aan voldoen. In deze voorstellen zal ook aandacht worden besteed aan het mogelijke realiseren van brengvoorzieningen zoals het aanleggen van milieueilanden.